

Kristiansand
kommune

Strategi for forskning, utdanning og innovasjon innen helse

2021- 2024

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Nasjonale og regionale føringer.....	3
1.2 Kommuneplanens samfunnsdel.....	5
1.3 Avgrensninger og avhengighet til øvrige lokale og regionale planer.....	5
2. Formål/visjon	6
3. Utfordringsbildet	7
4. Strategiske utviklingsområder	9
5. Forutsetninger for å lykkes	10
6. Oppfølging av planen	11

1. Innledning

Strategien er svar på en bestilling fra kommunedirektørens ledergruppe, basert på utfordring fra Rådmannsutvalget Agder (nå kommunedirektørutvalget, KDU) 08.11.19. Kristiansand er av KDU bedt om å utrede hvilken rolle kommunen og Agder kan, og bør, ta i organisering av *Kommunenes strategiske forskningsorgan*¹ (KSF) innen helsefag, hvor en politisk vedtatt plan for forskning, utdanning og innovasjon innen helse er en forutsetning for å ha en rolle som såkalt «motorkommune».

Visjonen for Kristiansand kommune, «Sterkere sammen», peker framover og skal samle og inspirere til felles utvikling og endring. Ved å være «På lag», «På stell» og «På hugget» skal kommunen levere gode tjenester til innbyggerne og Kristiansand være en nasjonalt ledende og internasjonalt orientert landsdelshovedstad. Samhandling internt og eksternt, innovasjon og forskning er nødvendig for å utvikle kunnskapsbasert praksis og bærekraftige helse- og velferdstjenester.

Helsebegrepet anvendes og forstås forskjellig i ulike befolkningsgrupper, profesjoner og fagtradisjoner. I denne planen legges det ikke føringer med sikte på å avgrense begrepsinnholdet.

1.1 Nasjonale og regionale føringer

Arbeidet må sees i sammenheng med nasjonale og regionale føringer (oversikten er ikke uttømmende):

Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023² beskriver samarbeid i utvikling av pasientens helsetjeneste i en periode med tiltakende knapphet på ressurser.

Meld.St. 4 Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028³ peker på nødvendigheten av en mer effektiv offentlig sektor blant annet drevet av digital transformasjon, forskning og innovasjon. Planen skisserer

¹ <https://www.ks.no/globalassets/KS-ksf-rapport-F43-interaktiv.pdf>

² [Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023](#)

³

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9aa4570407c34d4cb3744d7acd632654/no/pdfs/stm201820190004000dddpdfs.pdf>

også tiltak for bedre og mer praksis, i første rekke praksis i kommunesektoren for helse- og sosialfagstudenter.

En innovativ offentlig sektor – Kultur, ledelse og kompetanse, Meld. St. 30 (2019–2020)⁴ omhandler innovasjon i utvikling av offentlig sektor og samarbeid med næringsliv, innbyggere, forskningsmiljø og sivilsamfunn.

Regionplan Agder 2030⁵ Beskriver utfordringer, muligheter og ønsket fremtidsbilde av Agder frem mot 2030. Regionen omhandler bla verdiskaping, bærekraft, utdanning og kompetanse.

Ut av blindsonene⁶ (2021). Strategi for et samlet kunnskapsløft for utsatte barn og unge.

Nasjonal faglig veileder - **Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge**⁷ understreker betydningen av tidlig innsats for å identifisere og hjelpe utsatte barn og unge.

«**Leve hele livet**» (**Nasjonal strategi 2019-2023**)⁸ Pågående reform med hovedfokus på å skape et aldersvennlig Norge, med fokus på innovative løsninger innen helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene og god livskvalitet for eldre.

Sluttrapport til HelseOmsorg21-rådet fra Kommunenes strategiske forskningsorgan KSF, 2019)⁹ foreslår en modell for organisering av samarbeid om forskning, utdanning og innovasjon mellom utdannings- og forskningsinstitusjoner og kommunene.

Nasjonal handlingsplan for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring 2019-2023¹⁰ understreker betydningen av styrket kompetanse og å ta i bruk oppdatert kunnskap i helsetjenestene.

⁴ [Meld.St.30 \(2019-2020\) En innovativ offentlig sektor – Kultur, ledelse og kompetanse](#)

⁵ [Regionplan Agder 2030](#)

⁶

<https://www.regjeringen.no/contentassets/684c7b0479b84e74bd37a91009769b6f/bu21strategi-ut-av-blindsonene.pdf>

⁷ [Nasjonal faglig veileder - Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge](#)

⁸ [Meld.St.15 \(2017-2018\) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre](#)

⁹ <https://www.ks.no/globalassets/KS-ksf-rapport-F43-interaktiv.pdf>

¹⁰ <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/ledelse-og-kvalitetsforbedring-i-helse-og-omsorgstjenesten/Nasjonal%20handlingsplan%20for%20pasientsikkerhet%20og%20kva>

1.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Sterkere sammen – Kristiansand mot 2030¹¹. Strategien skal bidra til å oppnå retningsmålene i kommuneplanens samfunnsdel ved at helsetjenestene medvirker til å gjøre kommunen attraktiv og miljøvennlig, inkluderende og mangfoldig, skapende og kompetent. Planen konkretiserer strategiske satsingsområder for forskning, utdanning og innovasjon innen helse

1.3 Avgrensninger og avhengighet til øvrige lokale og regionale planer

Denne planen bygger på kommunens strategi **Forskning og innovasjon for bærekraftig utvikling (2021-2024)**. Planen konkretiserer strategiske utviklingsområder innen helse for å nå de målsettinger som er beskrevet i kommunens overordnede strategi for forskning og innovasjon. Planen peker også på tilsvarende for kompetanseutvikling, rekruttering og samarbeid med utdanningsinstitusjoner innen helsefag. Planen har tatt hensyn til Regionplan Agder 2030.

Sterkere sammen for barn og unge - Strategiplan for oppvekst 2020-2025¹².

Plan for helse- og omsorgstjenester, 2017-2020¹³ Fokus på å utsette behov for kommunale tjenester, ansvar for eget liv, helhetlige- og koordinerte forløp og at innbyggerne skal bo i eget hjem lengst mulig.

[litetsforbedring%202019-2023.pdf/ /attachment/inline/79c83e08-c6ef-4adc-a29a-4de1fc1fc0ef:94a7c49bf505dd36d59d9bf3de16769bad6c32d5/Nasjonal%20handlingsplan%20for%20pasientsikkerhet%20og%20kvalitetsforbedring%202019-2023.pdf](#)

¹¹ <https://www.kristiansand.kommune.no/globalassets/innhold/politikk-og-organisasjon/planer-rapporter-og-meldinger/planer/sterkere-sammen--kristiansand-mot-2030-kommuneplanens-samfunnsdel-2020-2030-vedtatt-i-bystyret-23.09.2020-.pdf>

¹² <https://www.kristiansand.kommune.no/globalassets/innhold/barnehage-og-skole/sterkere-sammen-for-barn-og-unge---strategiplan-for-oppvekst-2020-2025.pdf>

¹³ [Plan for helse- og omsorgstjenester, 2017-2020](#)

Strategi for universitetsbyen Kristiansand mot 2030¹⁴

Universitetsbyen Kristiansand utviklingsplan 2040¹⁵

Det er mennesker det handler om!¹⁶ Strategi for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2022.

Internasjonal strategi 2021-2030.

Kristiansand kommunes arbeidsgiverstrategi.

Strategi for Helsefellesskapet Agder 2019-2021¹⁷

Strategidokument for forskning, innovasjon og utdanning fra Overordnet samarbeidsorgan (OSO) mellom SSHF, UiA og kommunene i Agder

2. Formål/visjon

Målet med strategien er å sikre en systematisk og strategisk satsing på helseforskning, helsetjenesteforskning og forskningsdrevet innovasjon som er relevant for kommunehelsetjenesten og tjenestens samhandling med andre aktører. Strategien skal bidra til utvikling av forsknings- og kunnskapsbaserte helsetjenester i kommunen. Planen skal også bidra til strategisk satsing med utgangspunkt i kommunens framtidige behov for kompetanse, rekruttering og samarbeid med utdanningsinstitusjoner.

¹⁴

<https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/9fcab9e36c2146b6ae02172fa3db5a3f/strategi-for-universitetsbyen-kristiansand-1.pdf>

¹⁵

<https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/9fcab9e36c2146b6ae02172fa3db5a3f/universitetsbyen-kristiansand-utviklingsplan-2040-1.pdf>

¹⁶

<https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/9fcab9e36c2146b6ae02172fa3db5a3f/det-er-mennesker-det-handler-om.pdf>

¹⁷

<https://sshf.no/seksjon/samhandling/Documents/OSS/STRATEGI%20OSS%20og%20vedlegg%20per%206%2011%2020.pdf>

3. Utfordringsbildet

De anbefalte strategiske satsingsområdene for forskning, utdanning og innovasjon baseres på hvordan helsetjenestene i Helse og mestring og Oppvekst beskriver utfordringsbildet i vedtatt økonomiplan¹⁸ for kommunen for perioden 2021-2024. Det er også tatt hensyn til nasjonale anbefalinger hentet fra HelseOmsorg 21 strategien¹⁹ og BarnUnge21 strategien²⁰. Elementer som inngår i utfordringsbildet:

Økt press på helse- og omsorgstjenestene

Behov for stor volumøkning innenfor både hjemmetjenester og institusjonstjenester – på grunn av demografiske endringer

Økende demografikostnader kompenseres ikke fullt ut

Endringer i sykdomsbildet i befolkningen – flere med komplekse behov

Behandlingsløp flyttes ut av sykehusene – utilsiktet oppgaveforskyvning

Medisinske fremskritt og nye behandlingsmuligheter

Økt utenforskap

Høy andel utenfor arbeid og utdanning, mange lavinntektsfamilier

Svært høy og voksende andel unge uføre og unge på sosialhjelp

Utdanning og opplæring reproducerer sosial ulikhet

Bolig og tjenester til vanskeligstilte på boligmarkedet ikke tilpasset behov

Personer med flyktningbakgrunn og med annen innvandrerbakgrunn som har arbeidsevne og kapasitet, blir ikke tilstrekkelig integrert i arbeid

Arbeidskrafts - og omstillingsutfordringer

¹⁸

<https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/712daaa8832d482180d6d7cfd9ef1c38/okonomiplan-2021-2024.pdf>

¹⁹

<https://www.helseomsorg21.no/contentassets/1093b5baed6a4ee39eac5b8d59bb32e7/pdf/helseomsorg21strategien-1.pdf>

²⁰ <https://www.barnunge21.no/siteassets/bu21strategi-ut-av-blindsonene.pdf>

Utfordrende å rekruttere kompetent personell
Manglende heltidskultur
Marginalt handlingsrom til omstillingsarbeid
Økte forventninger til helse- og omsorgstjenestene

Pandemisituasjonen

Ettvirkninger av covid-19 pandemien vil forsterke eksisterende utfordringer

Sammenhengende tjenester for barn og unge

Opplevelse av et trygt og godt miljø i barnehage og skole
Mistrivsel og mobbing i barnehage og skole
Tidlig identifisering og systematisk oppfølging av utsatte barn og unge
Koordinerte og tilpassede tjenester til barn og unge med psykiske helseproblemer
Barn og unge utsatt for omsorgssvikt, vold og overgrep skal møte trygge, modige voksne som stopper ulovlig og helseskadelig adferd
Redusere (konsekvenser av) en høy andel barn og unge i lavinntektsfamilier
Deltakelse i meningsfulle fritidsaktiviteter for barn og unge
Ensomhet blant barn og unge

I tillegg til de utfordringene som er beskrevet i kommunens økonomiplan er det utfordringer knyttet til fragmenterte tjenester internt i kommunen og mellom forvaltningsnivåene.

4. Strategiske utviklingsområder

Identifiserte utfordringer	Strategiske utviklingsområder
Økt press på helse- og omsorgstjenestene	Hjemmebaserte tjenester E- helse og velferdsteknologi i tråd med kommende strategi på feltet ²¹ Helsefremmede og forebyggende arbeid Utvikling av differensierte heldøgns omsorgstilbud og aktivitetstilbud til hjemmeboende
Økt utenforskap	Relevante tiltak i forbindelse med satsingen på «flere i arbeid» Differensiert bolig- og tjenestetilbud til vanskeligstilte på boligmarkedet Barn i lavinntektsfamilier
Arbeidskraft og omstilling	Flere i arbeid Utvikle heltidskultur Styrke fokus på nærvær og redusert fravær Utvikle robust ledelse Strategisk kompetanseplanlegging og kompetanseutvikling Sikre riktig kompetanse ved rekruttering
Pandemisituasjonen	Sikre kunnskapsgrunnlag Kompetanse i smittevern og helsemessig beredskap Digital transformasjon

²¹ Prioriterte områder er digitale selvhjelpsverktøy, digital hjemmeoppfølging, digitale varslingsanlegg, samhandling og koordinering

Risikoutsatte barn og unge	Tidlig identifisering av barn og unge i risiko Helhetlig oppfølging av utsatte barn og unge
Samhandling om forskning, utdanning og innovasjon	Felles bruk av tilgjengelig kompetanse for å sikre høy kvalitet på helsetilbud til barn, unge og voksne Utvikle relasjonell velferd, en samhandlende kommune Samarbeid med andre kommuner, spesialisttjenester, universitet, høyskoler, forskningsinstitutter, arbeidsgivere og NAV Internasjonalt samarbeid Samskape nye praksiser/ kunnskap ved bruk av data fra praksisfeltet i forskning og innovasjon Legge til rette for tilgang til datafangst som bidrar til forskning og innovasjon og som er basert på etablerte kvalitetsindikatorer Samarbeid med innbyggere og frivillig sektor
Fragmenterte tjenester	Koordinering av tjenester Helhetlige forløp Samvalg Integrerte fagsystemer og digitale løsninger

5. Forutsetninger for å lykkes

Strategien følges opp i form av målrettet jobbing og tiltaksutvikling i de ulike direktørområdene. Strategiene innarbeides i relevante temaplaner, og følges opp i form av tiltak. Prioriteringer sikres gjennom årlig rullering av kommunens økonomiplan og prioritering av prosjekter ved porteføljestyring. Det enkelte direktørområdet har ansvar for å synliggjøre ressursbehov. Samspillmodellen vil være sentral for å oppnå koordinering og sikre gode prioriteringsprosesser. Arbeid som prosjektorganiseres må følge kommunens vedtatte policy for prosjekt-, program- og porteføljestyring, og vil dermed sikre nødvendig forankring og prioritering. Det er avgjørende for å lykkes. Gjennomføring av strategien vil også avhenge av at arbeid med å søke ekstern finansiering

prioriteres. For å lykkes må en sikre utviklingen av samarbeid med eksterne organisasjoner.

6. Oppfølging av planen

Konkrete tiltak for å følge opp strategien med prioritering av tiltak legges inn i den årlige rulleringen av kommunens økonomiplan og gjennom kommunens prosjekt-, program- og porteføljestyling.